

Contractuele verrekening

Ben Schuijling

Overzicht van onderwerpen

- Contractuele verruiming of beperking van verrekening
- Werking jegens derden
- Werking in faillissement
- Grensoverschrijdende aspecten

Verrekenbedingen

- Regelend recht
- Beperkingen
  - Wilsgebreken
  - Verrekeningsverboden
  - Consumentenrecht
  - Redelijkheid en billijkheid

Verruiming

- Meerpartijenverrekening
- Multi-valutaverrekening
- Zonder verrekeningsverklaring

Verwantschap tot wederzijdse afstand,
objectieve schuldvernieuwing en
saldoverbintenis

Beperking of uitsluiting

- Uitsluiting van verrekening impliceert niet de uitsluiting van opschorting (HR Eurostrip/Velenturf q.q.)
- Achterstelling impliceert geen uitsluiting van verrekening (HR Buter q.q./Besix)

Algemene voorwaarden

- Verrekenbeding onredelijk bezwaren?
  - Grijsz lijst (art. 6:237(g) BW)
  - Zwarte lijst (art. 6:236(f) BW)

- Beroep op verrekenbeding in strijd met redelijkheid en billijkheid

Derdenwerking

- Uitbreiding werkt in principe jegens
  - Cessionaris
  - Pandhouder
  - Beslaglegger
- Derden kunnen zich beroepen op beperking

Werking tijdens faillissement

- Curator kan zich beroepen op beperking van verrekeningsbevoegdheid schuldeiser (HR THB/Hooijen)
- Maar een uitbreiding moet de curator tegen zich laten gelden
  - Meerpartijenverrekening in faillissement (ECLI:NL:HR:2019:1789)

Beperkingen in faillissement

- Verrekenbeding moet vóór faillissement zijn overeengekomen
  - Faillissementspauliana
- Fixatiebeginsel verlangt dat vordering en schuld vóór de faillietverklaring zijn ontstaan of voortvloeien toen al bestaande rechtsverhouding
- Art. 54 Fw is dwingend recht

Netting

- Vorm van contractuele verrekening (salderingsovereenkomst)
- Beschermd door bijzondere wetgeving
  - Art. 212b Fw (betalings- en afwikkel-systemen)
  - Art. 63e Fw (fzo's)

Cash pooling

- Bijeenvoegen van saldi van betaalrekeningen
- Aanzuivering van debetsaldi door gebruik van de creditsaldi
  - Meerpartijenverrekening

Internationaal verrekenbeding

- *Lex contractus* (art. 3 en 4 Rome I)
  - Rechtskeuze
- Vatbaarheid voor verrekening, zoals verrekeningsverboden
- Consumenten en werknemers (art. 6 en 8 Rome I)

Internationale insolventie

- *Lex concursus* (art. 7(2)(d) IVO)
- Uitzondering van art. 9 IVO: ook voor contractuele verrekening
- Uitzondering van art. 12 IVO: netting bij deelneming aan betaal- of afwikkelstelsel of financiële markt

Verder denken • Scherper zijn

